

er liberal nok til at indsee, at der ikke stæer ham nogen Forkleinselse, ikke tilføies ham nogen Fornærmelse ved, at et saadant Spørgsmaal bringes frem for det Forum, der i vort Land er det eneste, som har Ret til virkelig at sffæine imellem, hvad der er Mit og Dit, og sige, hvad Lovens sande Mening er. Der blev sagt, at Ministeriet var „Embedsmændenes rette Bærge“. Ja, efter den skarpe Opfattelse, som forleden blev gjort gjældende af flere Udtryk, som jeg havde brugt tidligere, kunde jeg vel blive forbauset over en saadan Bending som denne og sige: Nei, det er ikke Ministeriernes Opgave at være Embedsmændenes rette Bærge. Opgaven for Ministerierne maa være den at være Statens Bærge overfor Embedsmændene ligesaagodt som at være Embedsmændenes overfor Staten. Der er ikke nogen saadan eenfaldig Pligt, som paahviler Regjeringen, begge Formaal skulde havees for Die. Dersom man imidlertid troer, at det dog er det naturlige Forhold, at Ministrene staae som deres Undergivnes rette Bærger, maa jeg dog gjøre opmærksom paa, at der indtræder en ganske væsentlig Forandring i dette Forhold, naar en saadan Bestemmelse som den i Forslaget indeholdte optages i Loven. Paragraphen indeholder jo nemlig først den Bestemmelse — som jeg forresten anseer for at være fuldkommen god og i sin Orden — at alle Gagneanviisninger skulde passiere Finantsministeriet. Dette er et administrativt Forretningsspørgsmaal, et Spørgsmaal om god Forretningsorden, et Bogholderspørgsmaal; jeg finder det rigtigt, at der bør være en Autoritet, der overhovedet har med denne Art af Anviisninger at gjøre. Men i det samme Dieblif, vi saaledes lægge Anviisningerne og dermed Afgjørelsen af næsten alle Tvivl hen under Finantsministeriet, bevirkte vi jo derved, at en stor Mangfoldighed af Embedsmænd miste den, der skulde være deres virkelige og rette Bærge, nemlig deres egen Fagminister. Og i Finantsministeriet er der, maa der være, skal der være en stor Tilbøielighed til overalt at see meget stræpt paa enhver Udgift og skaffe den ned til det lavest Mulige. Finantsministeriet har den naturlige Opgave at fungere som Censur overfor de øvrige Ministerier,

og lægges hele Anviisningen af Rønninger ind under dette, vil der ikke — endogaa med den Indskrænkning, som jeg nys erklærede for nødvendig — længere kunne være Tale om, at Ministerierne ere Embedsmændenes rette Bærge; thi da staaer jo som den afgjørende Instants det Ministerium, hvis Opgave det er at holde Statens Udgifter indenfor de snevrest mulige Grændser. Det forekommer mig, at dette Spørgsmaal afgjøres langt klarere og lettere i det Dieblif, vi ville see bort fra den historiske Udvikling, i hvilken den ærede Ordfører søgte at finde Nødderne for den Betragtning, der nu opstilles. Det synes mig, at det er en ganske simpel og naturlig Sag, der her ligger for. Naar to Mænd i det private Liv slutte en Contract med hinanden, er der Ingen af dem, der falder paa at sige, at Spørgsmaalet om denne Contracts rette Fortolkning skal være Domstolenes Afgjørelse undtagen for at overlades til den ene Part eget Skjøn, og jeg tvivler paa, at en saadan Bestemmelse, selv om den blev indsat i en privat Contract, vilde blive respeceret af Domstolene. Her have vi nu Tale om et Contractsforhold, hvor den ene Part, nemlig Staten, der er den egenlige Arbejdsherre, ikke er personlig levende tilstede, saaledes at han selv kan tale, selv kan afgjøre, selv kan bestemme; men han repræsenteres af en velende Bestyrelse, af stiftende Ministre. Det skulde altsaa synes, at der her var en forøget Opfordring til ikke at forlade den almindelige Fremgangsmaade og opstille et nyt Princip. I alle privatretlige Forhold ansees det dog for at være en simpel og naturlig Consequents, at jeg har Lov til at henvende mig til Domstolene og paatale min Ret imod min Modpart; med hvad Høie vil man nu da udelukke dette Forhold, hvor Staten er den ene Part i Contractsforholdet, fra Domstolenes Afgjørelse? Man gjør ved den Art af Bestemmelser Embedsmændene retløse ligeoverfor Administrationen. Det er godt nok at sige, at Administrationen vil være billig, rimelig, hensynsfuld og ikke vil gjøre Nogen Uret, Villien kan være den bedste, og dog kunde det ved mangfoldige Leiligheder vise sig, at den ikke slog til, at Evnen ikke svarede dertil. Men, hvorfor vil man dog ikke lade Embeds-